

Ikke fortrolig
Kommissionens beslutning
af 9.02.2000
om en fusions forenelighed med fællesmarkedet og EØS-aftalen
(Sag COMP/M.1641 – Linde/AGA)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 57, stk. 2, litra a),

under henvisning til Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 af 21. december 1989 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser⁽¹⁾, senest ændret ved forordning (EF) nr. 1310/97⁽²⁾, særlig artikel 8, stk. 2,

under henvisning til Kommissionens beslutning af 30. september 1999 om at indlede procedure i denne sag,

efter at have givet de deltagende virksomheder lejlighed til at fremsætte deres bemærkninger til Kommissionens indsigelser,

efter høring af Det Rådgivende Udvalg for Kontrol med Fusioner og Virksomhedsovertagelser⁽³⁾, og

(1) EFT L 395 af 30.12.1989, s. 1, berigtiget i EFT L 257 af 21.9.1990, s. 13.

² EFT L 180 af 9.7.1997, s.1.

³ EFT

ud fra følgende betragtninger:

1. Den 1. september 1999 modtog Kommissionen i henhold til artikel 4 i forordning (EØF) nr. 4064/89 (fusionsforordningen) en anmeldelse af en fusion, hvorefter Linde Aktiengesellschaft (Linde) erhverver kontrollen, jf. artikel 3, stk. 1, litra b), i fusionsforordningen, med hele AGA AB (AGA) ved køb af aktier.
2. Den 30. september 1999 besluttede Kommissionen at indlede proceduren efter fusionsforordningens artikel 6, stk. 1, litra c), og EØS-aftalens artikel 57.
3. Det Rådgivende Udvalg behandlede udkastet til den foreliggende beslutning den 24. januar 2000.

I. PARTERNE OG TRANSAKTIONEN

4. Linde driver virksomhed inden for produktionsanlæg, transportteknik, køleteknik og fremstilling og salg af industrigasser. AGA driver ligeledes virksomhed inden for fremstilling og salg af industrigasser.
5. Linde ejer allerede på nuværende tidspunkt AGA-aktier, svarende til 21,76% af kapitalen med 14,45% af stemmerettighederne. På grundlag af aftaler af 15. august 1999 med suspensiv betingelse erhvervede Linde i alt 66 891 874 A-aktier og 41 974 157 B-aktier fra seks storaktionærer i AGA. Dette svarer til, at Linde har kapitalinteresser i AGA på mere end 66%.
6. Linde har derudover i mellemtiden på grundlag af et offentligt overtagelsestilbud erhvervet AGA's øvrige kapital, der er opdelt i A-aktier og B-aktier.

II. FUSION

7. Transaktionen er en fusion som omhandlet i fusionsforordningens artikel 3, stk. 1, litra b), da Linde erhverver enekontrollen med AGA.

III. FÆLLESSKABSDIMENSION

8. De deltagende virksomheders samlede omsætning på verdensplan overstiger tilsammen 5 mia. EUR⁴. Lindes og AGA's samlede omsætning i Fællesskabet overstiger hver især 250 mio. EUR. Parterne har ikke over to tredjedele af deres samlede omsætning på fællesskabsplan i én og samme medlemsstat. Den anmeldte fusion er derfor af fællesskabsdimension. Der er desuden tale om en samarbejdssag efter EØS-aftalens artikel 57 sammenholdt med artikel 2, stk. 1, litra c), i protokol 24 til denne aftale.

IV. VURDERING EFTER FUSIONSFORORDNINGENS ARTIKEL 2

⁴ Omsætningen blev beregnet på grundlag af fusionsforordningens artikel 5, stk. 1, og Kommissionens meddelelse om beregning af omsætning (EFT C 66 af 2.3.1998, s. 25). Omsætninger inden den 1. januar 1999 blev beregnet på grundlag af de gennemsnitlige ECU-kurser og omregnet til EUR i forholdet 1:1.

A. Relevante produktmarkeder

9. Linde og AGA driver begge virksomhed inden for fremstilling og salg af industrigasser samt medicinske gasser og højrene gasser.
10. Som industrigasser betegnes alle gasser og gasblandinger, som leveres af gasudbydere til meget forskellige anvendelsesformål inden for teknik og forskning. De hyppigst anvendte industrigasser er oxygen, nitrogen, argon, kuldioxid, acetylen og hydrogen samt blandinger heraf. Blandt industrigasser i snævrere forstand hører ikke medicinske gasser og gasser, hvis renhed ligger over den normale renhed, eller hvis blandingsnøjagtighed er større end for gasblandinger til industriel brug.
11. Industrigasser kan udvindes fra luften, på grundlag af syntetiske processer og fra naturlige kilder. Luftgasser udvindes gennem kondensering og separering af luft i dens bestanddele. Luft består af 20,95% oxygen, 78,09% nitrogen, 0,93% argon og 0,03% andre ædelgasser som neon, krypton, xenon og helium. Acetylen og hydrogen frembringes i kemiske processer. Kuldioxid ("kulsyre") stammer fra naturlige kilder eller opstår som biprodukt i forbindelse med kemiske processer. Helium udvindes fra naturlige kilder.
12. Ifølge den anmeldende part tegner luftgasserne sig for ca. 75% af omsætningen i forbindelse med industrigasser, og de gasser, som udvindes på grundlag af syntetiske processer eller fra naturlige kilder, tegner sig for 25%.
13. Nedenstående tabel giver et overblik over væsentlige anvendelsesområder for gasserne oxygen, nitrogen, argon, kuldioxid, acetylen, hydrogen og helium:

Gasart	Væsentlige anvendelsesområder
Oxygen	Metallurgisk industri (stålfremstilling), kemisk industri, metalforarbejdende industri (skæring og svejsning), papirindustri (blegning), glasindustri (smeltning), elektronikindustri, spildevandsrensning, fiskeopdræt
Nitrogen	Elektronikindustri, kemisk industri, levnedsmiddelindustri (forlængelse af holdbarheden gennem oxidationsbeskyttelse og chokfrysning) metalforarbejdende industri (presning af aluminiumsdele), byggeindustri (jordfrysning, nedkøling ved afbinding af beton, oxidationsbeskyttelse af spændingsarmering)
Argon	Metallurgisk industri (stålfremstilling), metalforarbejdende industri (beskyttelse af svejsesømme mod oxidation), elektronikindustri (beskyttelse af halvledere mod urenheder), gas til "airbags"

Hydrogen	Kemisk industri (rensning af kemikalier), levnedsmiddelindustri (fremstilling af spiseolier), glasfremstilling (slibning af glas)
Kuldioxid	Metalforarbejdende industri (beskyttelse af svejsesømme mod oxidation), stålfremstilling, kemisk industri, fremstilling af drikkevarer, levnedsmiddelindustri (chokfrysning), tøris, spildevandsrensning (neutralisering af alkalisk spildevand)
Acetylen	Metalforarbejdende industri (skæring og svejsning), glasfremstilling (smøring af støbeforme)
Helium	Luft- og rumfartsindustri, ballongas, sundhedsvæsen

14. Den anmeldende part har anført, at industrigasser kan sammenfattes til grupper med lignende anvendelsesformål/-muligheder. I forbindelse med næsten alle anvendelsesmuligheder er det således muligt at substituere en gasart med en anden, såfremt dennes fysiske/kemiske egenskaber er egnede til den pågældende anvendelse. Gasblandinger kan generelt erstattes af enkeltgasser. Nitrogen, argon og kuldioxid egner sig til anvendelse som inertgas, mens flydende nitrogen, flydende argon, flydende helium samt flydende og fast kuldioxid kan anvendes til køleformål. Derudover udgør svejsebeskyttelsesgasser som kuldioxid, argon og gasblandinger én gasgruppe, og endelig kan luft og oxygen ligeledes omfattes af én gasgruppe.
15. Den anmeldende part har endvidere anført, at industrigasser kan erstattes af alternative ikke-gasbaserede metoder i forbindelse med 60% af anvendelsesmulighederne. Der er her tale om følgende anvendelsesområder: varmebehandling metallurgi, oxygenberigelse, herunder glas/smelteprocesser, forbindelse/sammenføjning/adskillelse, inertering/kemi, kuldebehandling levnedsmidler, fremstilling af drikkevarer, vandrensning, ætsning og dotering i forbindelse med halvleder/elektroteknik/lysteknik, anvendelse til køle- og trykformål inden for plast- og gummiindustrien samt respiration og narkotisering. Da kunderne på de førnævnte anvendelsesområder ikke kun anvender gasbaserede metoder, men også ikke-gasbaserede metoder, bør metoder, som er baseret på alternative teknologier, omfattes af markedsafgrænsningen. Den anmeldende part foreslår i den henseende, at de relevante produktmarkeder afgrænses på grundlag af de ti væsentligste anvendelsesområder.
16. På grundlag af resultaterne af undersøgelserne i denne sag samt undersøgelserne i den parallelle sag M.1630 - Air Liquide/BOC mener Kommissionen, at industrigasser på grund af de enkelte gassers forskellige kemiske og fysiske egenskaber generelt ikke er indbyrdes substituerbare. Alt efter deres kemiske og fysiske egenskaber anvendes industrigasser i produktionsprocesser for at opnå et bestemt resultat for den pågældende specielle anvendelse. Da kundernes behov - alt efter anvendelse - afviger stærkt fra

hinanden, kan der ikke tages udgangspunkt i en generel substitutionsmulighed. Til en bestemt anvendelse kan mere end en gasart ganske vist besidde de egenskaber, der principielt er af afgørende betydning for den pågældende anvendelse, f.eks. kan både nitrogen og argon anvendes til inerti og både nitrogen og kuldioxid til dybfrysning af levnedsmidler. Man må imidlertid også i sådanne tilfælde gå ud fra, at én af disse gasser i teknisk henseende er den mest overlegne i forbindelse kundens særlige anvendelse. Det betyder, at der i realiteten ikke er nogen substitutionsmulighed for kunden, da dette ville være forbundet med proces- og kvalitetsforringelser. De kunder, som Kommissionen har forhørt sig hos som led i undersøgelserne af denne sag samt undersøgelserne i den parallelle sag M.1630 - Air Liquide/BOC, har da også næsten uden undtagelse bestridt, at de industrigasser, som de anvender, kan erstattes af andre.

17. På grundlag af resultaterne af undersøgelserne i denne sag samt undersøgelserne i den parallelle sag M.1630 - Air Liquide/BOC mener Kommissionen fortsat, at industrigasser generelt ikke kan erstattes af ikke-gasbaserede metoder. Navnlig har de kunder, som Kommissionen har været i kontakt med som led i denne sag, næsten uden undtagelse erklæret, at industrigasser efter deres opfattelse ikke kan erstattes af ikke-gasbaserede metoder, f.eks. mekaniske eller kemiske metoder.
18. Med hensyn til visse anvendelsesområder kunne der ganske vist være tale om en substitutionsmulighed, f.eks. anvendelsen af kompressionskøleanlæg i stedet for kuldioxid og nitrogen til frysning og køling af levnedsmidler eller anvendelse af luft i stedet for oxygen ved stålfremstilling. Sidstnævnte vil dog formentlig være forbundet med et større energiinput samt kvalitetsforringelser og dermed en procesforringelse, således at dette for så vidt ikke kan betragtes som en egentlig substitutionsmulighed. Hvad angår det første eksempel, skal det tages i betragtning, at der ved en omstilling fra kuldioxid og nitrogen til frysning og køling af levnedsmidler til kompressionskøleanlæg skal træffes beslutning om et nyt system. På baggrund af de investeringer, der er nødvendige til en sådan omstilling, kan det ikke antages, at køberen på kort sigt vil kunne omstille sin produktion til en ikke-gasbaseret metode i tilfælde af en permanent forhøjelse af priserne på de indkøbte industrigasser.
19. Kommissionen mener derfor, at de enkelte gasarter hver især skal betragtes som relevante produktmarkeder på grund af deres specifikke kemiske og fysiske egenskaber.
20. Leveringen af industrigasser hos kunder, som har et stort kontinuerligt behov, sker enten via rørledning fra gasleverandørens sammenkoblede rørledningsnet eller fra et anlæg, der er placeret på kundens grund (on site) og tilpasset dennes behov og produktionsmængde. Storkunder, hvis forbrug ikke er så stort, at opførelsen af et on site-anlæg er økonomisk velbegrunder, forsynes via tanke. Gasserne leveres i tankvogne som regel i flydende form. Derudover leveres industrigasser også i flasker. Gasblandinger til industrielle, medicinske og videnskabelige formål, højrene gasser, ædelgasser og reaktive gasser til halvlederindustrien fyldes ligeledes på flasker og markedsføres i denne form.
21. På grundlag af den anmeldende parts oplysninger og de oplysninger, der er fremkommet i den parallelle sag M.1630 - Air Liquide/BOC, er Kommissionen af den opfattelse, at de relevante produktmarkeder skal opdeles efter de tre distributionskanaler - on site-anlæg/rørledning, tankvogne og flasker. De anlæg, der er placeret hos kunderne, adskiller sig fra hinanden alt efter leveringsmåden, og priserne for de enkelte gasarter

afviger, som den anmeldende part også har anført, betydeligt fra hinanden alt efter distributionskanal. Kommissionens undersøgelser i denne og i den parallelle sag M.1630 - Air Liquide/BOC har bekræftet, at både konkurrenterne og kunderne betragter de tre distributionskanaler som særskilte relevante produktmarkeder.

B. Relevante geografiske markeder

22. Ifølge den anmeldende part er det relevante geografiske marked Fællesskabet. De gasproducenter, der opererer i hele Fællesskabet, er - om end med forskellige markedsandele - repræsenteret i næsten alle medlemsstater og leverer gasser via alle sædvanlige distributionsformer. Det forhold, at leveringen af flaskegas på tværs af medlemsstaternes grænser er af forholdsvis ringe betydning, ændrer intet ved det forhold, at det geografiske marked omfatter Fællesskabet. Alle konkurrenter forsyner nemlig kunder i medlemsstaterne via on site-anlæg og rørledninger, konkurrerer med hinanden og bestemmer således markedsgrænserne.
23. Kommissionens undersøgelser i denne sag og i den parallelle sag M.1630 - Air Liquide/BOC har vist, at de relevante geografiske markeders rækkevidde bestemmes af den pågældende gasarts egenskaber og den pågældende distributionsform.
24. Med hensyn til forsyningen af kunder via on site-anlæg skal der tages udgangspunkt i, at alle væsentlige leverandører af industrigasser råder over den nødvendige knowhow og de fornødne ressourcer til at opføre og drive sådanne anlæg overalt i EØS. Derfor kan alle betydelige leverandører også deltage i licitationer i relation hertil i hele EØS og afgive tilbud på opførelsen og driften af on site-anlæg. Som følge heraf er de relevante geografiske markeder hele EØS.
25. For så vidt angår forsyningen af købere via tankvogne, må det på grund af høje transportomkostninger antages, at det i det mindste med hensyn til luftgasserne oxygen og nitrogen kun kan ske rentabelt inden for en leveringsradius på ca. 200 km fra påfyldningsanlægget. Selv hvis de enkelte påfyldningsanlægs leveringsradier overlapper hinanden, må det antages, at de relevante geografiske markeder ikke omfatter hele EØS, men derimod principielt skal afgrænses til nationale markeder. Herfor taler ligeledes de prisforskelle, som Kommissionen har konstateret i medlemsstaterne.
26. Hvad angår salget af flaskegas, har også den anmeldende part anført, at der stort set ikke finder leveringer sted på tværs af grænserne. De relevante geografiske markeder for flaskegas skal derfor afgrænses til lokale markeder. Påfyldningsanlæggenes leveringsradier overlapper hinanden på en sådan måde, at hovedparten af de lokale markeder som regel fuldstændigt dækker en medlemsstats samlede område. Konkurrencen mellem i det mindste de store leverandører er derfor ikke begrænset til konkurrence på lokalt eller regionalt plan, men omfatter derimod hele medlemsstaten. Kommissionens nedenstående vurdering er derfor baseret på relevante geografiske markeder for flaskegas, som omfatter en medlemsstats samlede område.

C. Konkurrencevurdering

27. Det kan antages, at fusionen vil skabe dominerende stillinger for Linde/AGA på markederne for flaskegas i Nederlandene samt for flydende gas og flaskegas i Østrig.

1. Tyskland

aa) Markedsstrukturen i Tyskland er kendetegnet ved, at både Linde og Messer har store markedsandele.

28. Tyskland er langt det største marked for industrigasser i EØS og har desuden det største antal konkurrenter. I Tyskland er de førende leverandører af industrigasser Linde og virksomheden Messer Griesheim GmbH (Messer), hvori Hoechst Aktiengesellschaft har en kapitalandel på 66 2/3% og familien Messer en kapitalandel på 33 1/3%. Linde og Messer havde i 1997 hver især en markedsandel på det samlede marked for industrigasser på [25-30]* %⁵. Andre mere betydende leverandører i Tyskland er AGA Gas GmbH & Co. KG (AGA), et datterselskab af AGA, og Air Liquide GmbH (Air Liquide), et datterselskab af L'Air Liquide S.A. Markedsandelene på det samlede marked for industrigasser udgjorde i 1997 for AGA [10-15]* % og for Air Liquide [10-15]* %⁶. Også gasleverandørerne Air Products and Chemicals, Inc. (Air Products) og Praxair, Inc. (Praxair), som driver virksomhed på globalt plan, er, om end kun i begrænset omfang, aktive i Tyskland. Deres markedsandele i 1997 på det samlede marked for industrigasser udgjorde [mindre end 5]* % for Air Products og [mindre end 5]* % for Praxair⁷. I 1997 var desuden også virksomheden BOC Group plc. (BOC) aktiv i Tyskland med en markedsandel på det samlede marked for industrigasser på [mindre end 5]* %⁸. I mellemtiden er BOC's aktiviteter i Tyskland dog blev overtaget af Air Liquide.
29. I 1997 tegnede de øvrige leverandører på det samlede marked for industrigasser i Tyskland sig for en markedsandel på [10-15]* %⁹. Heriblandt hører f.eks. virksomheden Westfalen Aktiengesellschaft, som opererer i hele Tyskland, samt leverandører, der hovedsagelig er regionalt koncentreret, f.eks. Sauerstoffwerk Friedrichshafen GmbH, Sauerstoffwerk Friedrich Gutfroff GmbH og basi Schöberl GmbH & Co. Desuden opererer den norske virksomhed Hydrogas AS (Hydrogas) også som leverandør af CO₂ i Tyskland. I alt findes der ca. 30 mindre leverandører på området i Tyskland.
30. På grundlag af de undersøgelser, som Kommissionen har foretaget, fremkommer for flydende gas i Tyskland nedenstående fordeling af markedsandelene:

Flydende gas	Oxygen	Nitrogen	Argon	Hydrogen	CO ₂

* Dele af denne tekst blev udeladt for at sikre, at ingen fortrolige oplysninger offentliggøres; de pågældende dele er omgivet af firkantede parenteser og forsynet med en stjerne.

⁵ Salomon Smith Barney, Industrial Gases, Industry Report July 1998, s. 178.

⁶ Salomon Smith Barney, Industrial Gases, Industry Report July 1998, s. 178.

⁷ Salomon Smith Barney, Industrial Gases, Industry Report July 1998, s. 178.

⁸ Salomon Smith Barney, Industrial Gases, Industry Report July 1998, s. 178.

⁹ Salomon Smith Barney, Industrial Gases, Industry Report July 1998, s. 178.

	mængde	værdi	mængde	værdi	mængde	værdi	mængde	værdi	mængde	værdi
Linde	[20-25]* %	[30-35]* %	[25-30]* %	[25-30]* %	[20-25]* %	[30-35]* %	[20-25]* %	[20-25]* %	[10-15]* %	[10-15]* %
Messer	25-30%	35-40%	30-35%	35-40%	45-50%	40-45%	40-45%	45-50%	15-20%	20-25%
AGA	10-15%	5-10%	5-10%	5-10%	<5%	5-10%	<5%	<5%	25-30%	30-35%
Air Liquide	10-15%	5-10%	10-15%	5-10%	<5%	<5%	<5%	5-10%	25-30%	25-30%
Air Products	10-15%	5-10%	5-10%	5-10%	5-10%	5-10%	25-30%	20-25%	<5%	<5%
Praxair	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%
Øvrige	5-10%	<5%	5-10%	5-10%	5-10%	5-10%	<5%	<5%	10-15%	10-15%

31. På grundlag af de undersøgelser, som Kommissionen har foretaget, fremkommer for flaskegas i Tyskland nedenstående fordeling af markedsandelene:

Flaskegas	Oxygen		Nitrogen		Argon, argonblandinger		CO ₂		Hydrogen		Acetylen	
	mængde	værdi	mængde	værdi	mængde	værdi	mængde	værdi	mængde	værdi	mængde	værdi
Linde	[25-30]* %	[25-30]* %	[20-25]* %	[25-30]* %	[25-30]* %	[25-30]* %	[10-15]* %	[10-15]* %	[5-10]* %	[15-20]* %	[40-45]* %	[40-45]* %
Messer	30-35%	30-35%	20-25%	20-25%	30-35%	30-35%	15-20%	15-20%	15-20%	25-30%	25-30%	25-30%
AGA	10-15%	10-15%	5-10%	10-15%	10-15%	10-15%	25-30%	25-30%	45-50%	25-30%	15-20%	15-20%
Air Liquide	10-15%	10-15%	5-10%	5-10%	5-10%	5-10%	25-30%	25-30%	5-10%	5-10%	10-15%	10-15%
Air Products	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%
Praxair	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%
Øvrige	<5%	5-10%	30-35%	30-35%	10-15%	10-15%	15-20%	10-15%	10-15%	15-20%	<5%	<5%

32. I Tyskland tegnede luftgasserne oxygen og nitrogen sig i 1998 for ca. 60% af al omsætning i forbindelse med salget af flydende gas, mens luftgasserne oxygen, nitrogen og argon tegnede sig for ca. 78% af al omsætning. Messer har i forbindelse med flydende oxygen en markedsandel på værdimæssigt 35-40% og Linde en markedsandel på [30-35]* %. Med hensyn til flydende nitrogen har Messer en markedsandel på værdimæssigt 35-40% og Linde en markedsandel på [25-30]* %. I forbindelse med flydende argon har Messer en markedsandel på værdimæssigt 40-45% og Linde en markedsandel på [30-35]* %.
33. I Tyskland tegnede oxygen, nitrogen, argon og blandinger heraf sig i 1998 for 69% af al omsætning i forbindelse med salget af flaskegas. Med hensyn til oxygen i flasker har Messer en markedsandel på værdimæssigt 30-35% og Linde en markedsandel på [25-30]* %. I forbindelse med nitrogen i flasker har Linde en markedsandel på værdimæssigt [25-30]* % og Messer en markedsandel på 20-25%. Med hensyn til argon og blandinger heraf i flasker har Messer en markedsandel på værdimæssige 30-35%, mens Lindes markedsandel ligger på [25-30]* %.

bb) Begge førende virksomheder råder over en landsdækkende infrastruktur, et landsdækkende distributionsnet og en omfattende fast kundekreds.

34. I luftsepareringsanlæg udskilles de enkelte luftgasser i flydende form. De fyldes enten via fordampning i luftform på flasker i fyldeanlæg på luftsepareringsanlæggets område og leveres direkte derfra til store flaskekunder. Luftgasser leveres imidlertid også som flydende gas med tankvogne direkte til den endelige aftager eller til fyldeanlæg, som ikke har en direkte forbindelse til et luftsepareringsanlæg. Her fyldes de på flasker og bringes på markedet. Aftagere af flydende gas og flaskegas er ikke kun endelige aftagere, men også såkaldte videreførelse. Videreførelse er for det mest mindre regionale gasproducenter eller gasforhandlere, som på egne påfyldningsanlæg fylder den leverede flydende gas på flasker eller sælger leveret flaskegas til de endelige aftagere på egne salgssteder.
35. I forbindelse med aktiviteterne inden for flydende gas og flaskegas er transportomkostningerne af væsentlig betydning. Transportomkostningernes andel ligger med hensyn til flydende oxygen og nitrogen på 40% og i forbindelse med den væsentligt dyrere flydende argon på trods alt 10%. Transportomkostningerne videregives i overvejende grad til kunderne og indgår i prisen. Jo tættere en leverandørs produktions-, salgs- og distributionsnet er, desto lettere er vedkommende i stand til at minimere transportomkostningerne gennem leveringsmuligheder tæt på kunderne. Som det også er anført i anmeldelsen, er det i dag således i mindre grad produktionsomkostningerne, der spiller en rolle i forbindelse med priskonkurrencen, og i højere grad distributions-, salgs- og administrationsomkostningerne.
36. Linde og Messer råder i forhold til deres konkurrenter over et væsentligt tættere produktions-, salgs- og distributionsnet i Tyskland. Derudover har Messer en traditionelt særlig stærk stilling i Region Vest (Nordrhein-Westfalen, Hessen, Rheinland-Pfalz, Saarland), og Linde har en traditionelt særlig stærk stilling i Region Syd (Baden-Württemberg, Bayern), som har den højeste bruttoværditilvækst inden for fremstillingsvirksomhed. I Tyskland tegner Region Vest sig for 36% og Region Syd sig for 35% og dermed for mere end to tredjedele af bruttoværditilvæksten inden for fremstillingsvirksomhed. Region Nord (Niedersachsen, Hamburg, Bremen, Schleswig-

Holstein) og Region Øst (Mecklenburg/Vorpommern, Brandenburg, Berlin, Sachsen-Anhalt, Thüringen, Sachsen) tegner sig derimod kun for henholdsvis 14% og 15% af bruttoværditilvæksten.

37. For Tyskland fremkommer nedenstående fordeling af produktionsanlæg og fyldeanlæg efter regioner:

Luftsepareringsanlæg/luftsepareringsanlæg +rørledning	Region Nord	Region Øst	Region Syd	Region Vest	Tyskland i alt
Linde	3	3	1	4	11
Messer	0	0	1	8	9
AGA	1	1	1	1	4
Air Liquide	1	1	0	1	3
Air Products	1	0	0	1	2
Øvrige	0	0	1	2	3
I alt	6	5	4	17	32

Fyldeanlæg og acetylenanlæg	Region Nord	Region Øst	Region Syd	Region Vest	Tyskland i alt
Linde	7	5	11	8	31
Messer	1	9	3	8	21
AGA	2	3	2	3	10
Air Liquide	2	6	3	6	17
Air Products	1	0	0	1	2
Øvrige	0	2	10	5	17
I alt	13	25	29	31	98

38. Bytteaftaler kan ligeledes anvendes til at nedbringe transportomkostningerne. Linde og Messer har indgået en bytteaftale, hvorefter Linde forsyner Messer med flydende oxygen og nitrogen fra sine luftsepareringsanlæg i Worms (Region Vest) og Leuna (Region Øst), mens Messer forsyner Linde med flydende oxygen fra sit luftsepareringsanlæg i Hürth (Region Vest). Den aftalte mængde udgør 7 mio. m³ oxygen pr. år.

39. Linde og Messer råder derudover også over det tætteste net af forhandlere:

Leveringssteder/ forhandlere	Region Nord	Region Øst	Region Syd	Region Vest	Tyskland i alt
Linde	107	251	254	186	798
Messer	226	258	163	202	849
AGA	143	155	151	141	590
Air Liquide	36	244	57	102	439
Air Products	47	41	0	73	161
I alt	576	949	625	704	2837

40. Ifølge den anmeldende part findes der ca. 450 000 aftagere af industrigasser i Tyskland. Linde har i Tyskland [færre end 200 000]* kunder. Heraf er [...] storkunder med decentrale produktionssteder, som forsynes med gas via rørledning eller et on site-anlæg. Yderligere ca. [...] er kunder med behov for tankprodukter, men også gasser i stålflasker samt kunder med et relativt stort behov for flaskegas. Disse kunder serviceres direkte af Linde-sælgere. De øvrige aftagere [...]*) er mindre kunder med et behov på 1-10 flasker pr. år og en omsætning på mindre end [...] DEM pr. år. Disse serviceres af knap 800 Linde-forhandlere. Forhandleren sælger udelukkende flaskegas fra Linde¹⁰ for dennes regning.
41. Messer har i Tyskland en fast kundekreds på 150 000-200 000. Til servicering af de mindre kunder har Messer 850 forhandlere.
42. Både Lindes og Messers tætte net af produktions- og salgssteder sikrer en stor produkttilgængelighed, forsyningssikkerhed og korte afstande og giver begge virksomheder afgørende omkostningsfordele i forhold til deres konkurrenter.

cc) Trods markedsstrukturen, som er kendetegnet ved, at Linde og Messer har store markedsandele, taler udviklingen med hensyn til markedsandele og priser over tid for, at der er en væsentlig konkurrence mellem de to virksomheder.

43. Som anført ovenfor er markedsstrukturen på markederne for flydende gas og flaskegas i Tyskland kendetegnet ved store markedsandele hos de førende leverandører Linde og Messer, som desuden begge i forhold til deres konkurrenter har betydelige fordele med hensyn til infrastruktur og salgsnet. Ganske vist kan store markedsandele hos kun to virksomheder være et stærkt indicium for et duopol med dominerende stilling. Det kan imidlertid ikke alene på grundlag af en sådan markedsstruktur sluttes, at der nødvendigvis foreligger en fælles markedsdominans, i det mindste ikke når der er

¹⁰ Linde, "Kompetenz vor Ort", s. 32.

væsentlige holdepunkter for, at der er tale om en betydelig konkurrence mellem de to førende virksomheder.

44. I det foreliggende tilfælde er der ganske vist også tale om, at industrigasser er homogene produkter, hvilket som regel gør en oligopolistisk parallel adfærd lettere. I den henseende skal det imidlertid også tages i betragtning, at der på markederne for industrigasser findes en vis differentiering af udbuddet med hensyn til anvendelsesteknikkerne. Gasproducenternes udvikling af nye anvendelsesteknikker og udbuddet af anvendelsesspecifik bistand udgør foruden prisen et væsentligt handlingsparameter på disse markeder. På nuværende tidspunkt kan industrigasser ifølge Linde anvendes til mellem 500 og 1 000 forskellige formål. Dette antal øges hele tiden. Som anført af Linde blev indtil en tredjedel af de gasmængder, der blev solgt sidste år, således anvendt til formål, hvor man for ti år siden endnu ikke regnede med at kunne anvende industrigasser.
45. Alligevel kan det på grundlag af den beskrevne markedsstruktur og gassernes principielle homogenitet være nærliggende at antage, at der foreligger et duopol med dominerende stilling. Mod en sådan antagelse taler imidlertid udviklingen i markedsandelene over tid samt prissætningen i forbindelse med de forskellige gasarter.
46. Linde har som led i proceduren forelagt et omfattende talmateriale om udviklingen i markedsandelene og gennemsnitsindtægterne i forbindelse med de enkelte gasarter fra 1986 og fra 1989 for flydende gas, som fra 1994 er baseret på data fra VCI (Verband der Chemischen Industrie). Ifølge dette materiale har Lindes og Messers markedsandele bevæget sig i forskellige retninger med hensyn til de enkelte gasarter. Udviklingen i gennemsnitsindtægterne fra de enkelte gasarter viser ligeledes klare forskelle mellem Linde og Messer. Begge forhold tyder på, at der var en væsentlig konkurrence mellem Linde og Messer.
47. Hvad angår de flydende gasser oxygen og argon, er Lindes markedsandel faldet en anelse i de seneste ti år (oxygen med 1,6 procentpoint, argon med 0,3 procentpoint). Med hensyn til flydende nitrogen er markedsandelen steget en anelse i denne periode (med 1,6 procentpoint). I alle tilfælde der ikke tale om en kontinuerlig udvikling. I nogle år lå markedsandelene over markedsandelene i 1989, i andre år under disse. Heroverfor er Messers markedsandel faldet betydeligt i forbindelse med alle tre flydende gasser (oxygen med 6,1 procentpoint, nitrogen med 4,5 procentpoint og argon med 8,5 procentpoint). Heller ikke her var der tale om en kontinuerlig udvikling. Derudover viser udviklingen i markedsandelene inden for de enkelte gasarter ikke samme tendens hos Linde og Messer. Der er således år, hvor Lindes markedsandel inden for en bestemt gasart er steget kraftigt, mens Messers markedsandel er gået markant tilbage. Der er ligeledes år, hvor udviklingen var omvendt.
48. Lindes markedsandel inden for flydende oxygen faldt således en anelse mellem 1989 og 1992, mens den i samme periode steg markant hos Messer med 5 procentpoint. I perioden 1993-1995 steg Lindes markedsandel en anelse, mens den faldt hos Messer. I perioden 1996-1999 faldt Lindes markedsandel en anelse, mens Messer oplevede et fald på 8 procentpoint. Med hensyn til flydende argon var Messers markedsandel præget af stærkere udsving i perioden 1989-1999. Messers markedsandel faldt i perioden 1989-1994 med 11 procentpoint, steg i perioden 1995-1997 med næsten 7 procentpoint og faldt indtil 1999 igen med 4 procentpoint. Lindes markedsandel inden for flydende argon

var derimod i hele perioden 1989-1999 i det væsentlige den samme med mindre udsving. Med hensyn til flydende nitrogen steg Lindes markedsandel i perioden 1989-1995 med mindre udsving fra år til år med 3 procentpoint, mens der var tale om et mindre fald i perioden 1996-1999. Messers markedsandel inden for flydende nitrogen faldt i perioden 1989-1993 med 7 procentpoint, mens den i den efterfølgende periode med forskellige tendenser igen steg med i alt 3 procentpoint.

49. Med hensyn til flaskegas er Lindes markedsandel i de seneste 13 år generelt faldet kraftigt (alt efter gasart med 11-17 procentpoint). Denne udvikling forløb relativt kontinuerligt. Messers markedsandel har derimod været mere eller mindre konstant eller er faldet en anelse, med undtagelse af acetylen, hvor Messers markedsandel er steget med 9 procentpoint.
50. Hvad angår konkurrence fra anden side, kan der konstateres en kraftig stigning i Air Liquides markedsandele med hensyn til næsten alle gasarter inden for såvel flydende gas som flaskegas. Som resultat af denne udvikling kan det fastslås, at Air Liquide i de seneste ti år er blevet fast etableret i Tyskland som leverandør på markederne for flydende gas og flaskegas. De øvrige leverandører, der er anført i nr. 29, og som ikke er omfattet af gruppen af de syv største gasproducenter, tegner sig ligeledes generelt for betydelige stigninger i markedsandelene.
51. Linde har som led i proceduren fremlagt talrige eksempler på betydelige prisnedsættelser i konkurrencen om eksisterende kundeforhold. Disse eksempler kan i betragtning af Lindes store antal kunder i sagens natur kun omfatte en relativ lille del af virksomhedens eksisterende faste kundekreds. Den tendens, som kommer til udtryk i disse eksempler samt i de "konkurrencebalancer", der blev fremlagt sammen med anmeldelsen, bekræftes imidlertid også af udviklingen i gennemsnitsindtægterne (indtægter i DEM/m³).
52. Ligesom udviklingen i markedsandele viser udviklingen i Lindes og Messers gennemsnitsindtægter et forskelligt billede. Med hensyn til flydende oxygen faldt Lindes gennemsnitsindtægter i perioden 1994-1999 med [...] *% og Messers gennemsnitsindtægter med [...] *%. Begge leverandørers gennemsnitsindtægter lå i 1999 og også i de fleste foregående år over gennemsnitsindtægterne på det samlede marked. Med hensyn til flydende nitrogen faldt Lindes gennemsnitsindtægter med [...] *% og Messers med [...] *%. Både i 1994 og i 1999 svarede Lindes gennemsnitsindtægter til gennemsnitsindtægterne på det samlede markedet, mens Messers indtægter i 1994 lå under og i 1999 over gennemsnittet på markedet. Med hensyn til flydende argon faldt Lindes gennemsnitsindtægter med [...] *% og Messers med [...] *%. Alligevel lå Lindes gennemsnitsindtægter i hele perioden væsentligt over markedsgennemsnittet, mens Messers lå væsentligt under gennemsnittet på markedet. Inden for flaskegas kan der konstateres en lignende forskellig udvikling. Med hensyn til oxygen i flasker lå Lindes gennemsnitsindtægter således væsentligt over markedsgennemsnittet i hele perioden 1994-1999, mens Messers indtægter i de enkelte år omtrent svarede til eller lå under gennemsnittet på markedet. Omvendt lå Lindes gennemsnitsindtægter i forbindelse med acetylen i flasker markant under markedsgennemsnittet, mens Messers indtægter lå markant over gennemsnittet. Med hensyn til argon i flasker lå begge leverandørers gennemsnitsindtægter med forskellig afstand under markedsgennemsnittet.
53. Heller ikke med hensyn til homogene produkter kan der på grundlag af gennemsnitsindtægter siges noget entydigt om konkurrenternes prissætning. I

forbindelse med homogene produkter bortfalder ganske vist de problemer, der kan opstå i forbindelse med differentierede produkter som følge af de enkelte leverandørers forskellige produktsammensætning. Også i forbindelse med homogene produkter kan en forskellig kundestruktur med tilsvarende forskellige forsyningsmængder imidlertid påvirke forholdet mellem gennemsnitsindtægter og faktiske priser. Alligevel giver gennemsnitsindtægterne i forbindelse med homogene produkter væsentlige holdepunkter for de enkelte leverandørers prissætning. Dette er i den foreliggende sag så meget desto mere tilfældet, da Linde og Messer har markedsandele af en sammenlignelig størrelsesorden. Det kan derfor også antages, at deres faste kundekreds hver især har en sammenlignelig struktur. Den forskellige udvikling i Lindes og Messers gennemsnitsindtægter, der er beskrevet i nr. 52, er derfor et klart indicium for, at der er priskonkurrence mellem de to virksomheder.

54. På baggrund heraf kan det ved en samlet betragtning lægges til grund, at der er en aktiv konkurrence mellem Linde og Messer. Trods den duopolistiske markedsstruktur er konkurrencen mellem de to virksomheder stadig så udpræget, at det ikke er rimeligt at antage, at der ikke er en væsentlig konkurrence mellem Linde og Messer.

Resultat

55. Det kan derfor ikke konstateres, at Linde og Messer på nuværende tidspunkt udgør et duopol med dominerende stilling.

b) Situation efter fusionen

56. Som følge af fusionen øges Lindes markedsandel på de fleste berørte markeder med 5-10%. Linde bliver dermed på en række markeder den førende virksomhed i stedet for Messer. Samtidig øges den afstand, som de to førende leverandører i fællesskab har til deres konkurrenter. Intet tyder dog på, at stigningen i Lindes markedsandel vil medføre en væsentlig ændring af konkurrencen mellem Linde og Messer og i fremtiden vil føre til en situation, hvor den konkurrence, der på nuværende tidspunkt findes mellem Linde og Messer, vil være afgørende svækket. Med Lindes overtagelse af AGA bortfalder en af Lindes og Messers konkurrenter ganske vist. Dermed vil de tilskyndelser til konkurrence inden for den førende gruppe, der kommer fra konkurrencen fra anden side, formentlig blive mindre. I den forbindelse skal det imidlertid tages i betragtning, at der foruden AGA også er andre store leverandører af industrigasser på markederne for flydende gas og flaskegas i Tyskland, og at der navnlig med Air Liquide fortsat vil være den konkurrent på markedet, som i løbet af de seneste ti år har opnået langt den største stigning i markedsandelene. For så vidt som konkurrencen fra anden side tidligere har bidraget til, at der også var en aktiv konkurrence mellem Linde og Messer, vil situationen derfor ikke ændre sig så meget, at en væsentlig konkurrence mellem de to førende virksomheder vil bortfalde i fremtiden.

Resultat

57. Det kan derfor antages, at fusionen ikke vil skabe et duopol med dominerende stilling bestående af Linde/AGA og Messer på markederne på flydende gas og flaskegas i Tyskland.

2. Nederlandene

aa) På markederne for flydende gas og flaskegas i Nederlandene opererer i det væsentlige fire hovedleverandører.

58. I Nederlandene driver følgende væsentlige leverandører virksomhed på markederne for flydende gas og flaskegas: Linde via N.V. Hoek's Machine en Zuurstoffabriek, som kontrolleres af Linde, AGA via AGA Gas BV, Air Products via Air Products Nederland BV og Air Liquide via Air Liquide BV. Derudover opererer Messer via Messer Nederland BV og Praxair via Praxair NV også i mindre omfang i Nederlandene. BOC's aktiviteter i Nederlandene er i mellemtiden blevet overtaget af Air Liquide.
59. Andre mindre leverandører er Westfalen Gassen Nederland BV, et datterselskab af Westfalen Aktiengesellschaft Nederlandse Technische Gasmaatschappij BV (NTG), som kontrolleres af den italienske gasleverandør SOL S.p.A., og Hydrogas Holland BV, et datterselskab af Norsk Hydro ASA i Oslo. Sidstnævnte tilbyder imidlertid i det væsentlige kun kuldioxid.
60. Linde driver i Nederlandene to luftsepareringsanlæg og fem fyldeanlæg til alle gasarter. AGA driver i Nederlandene et fyldeanlæg til alle gasarter, et fyldeanlæg til CO₂ og et acetylenanlæg. AGA har ikke eget luftsepareringsanlæg i Nederlandene og samarbejder derfor med Air Products ved fremstillingen af flydende luftgasser. Air Products driver i Rotterdam verdens største luftsepareringsanlæg og endnu et i Terneuzen. Desuden har Air Products et fyldeanlæg til alle gasarter og et til hydrogen. Air Liquide har ligeledes et fyldeanlæg til alle gasarter og et til hydrogen. Derudover har Air Liquide siden overtagelsen af BOC's aktiviteter i Nederlandene også drevet et luftsepareringsanlæg i Terneuzen. Messer driver et fyldeanlæg til alle gasarter og et acetylenanlæg. De mindre leverandører, der er anført i nr. 59, driver hver især et fyldeanlæg.

bb) Med hensyn til flaskegas vil den fusionerede virksomhed Linde/AGA være den eneste hovedleverandør, mens resten af markedet er opsplittet.

61. På grundlag af de undersøgelser, som Kommissionen har foretaget, fremkommer for flaskegas i Nederlandene nedenstående fordeling af markedsandelene:

Flaskegas	Oxygen		Nitrogen		Argon, argon- blandinger		CO ₂		Hydrogen		Acetylen	
	mæ- ng- de	vær- di	mæ- ng- de	vær- di	mæ- ng- de	vær- di	mæ- ng- de	vær- di	mæ- ng- de	vær- di	mæ- ng- de	vær- di
Linde	[40- 45]* %	[45- 50]* %	[45- 50]* %	[50- 55]* %	[25- 30]* %	[25- 30]* %	[25- 30]* %	[30- 35]* %	[55- 60]* %	[55- 60]* %	[30- 35]* %	[35- 40]* %
AGA	25- 30%	25- 30%	15- 20%	15- 20%	35- 40%	35- 40%	50- 55%	45- 50%	<5%	<5%	45- 50%	40- 45%
Linde/AGA	[65- 75]* %	[70- 80]* %	[60- 70]* %	[65- 75]* %	[60- 70]* %	[60- 70]* %	[75- 85]* %	[75- 85]* %	[55- 65]* %	[55- 65]* %	[75- 85]* %	[75- 85]* %

Air Liquide	5-10%	5-10%	5-10%	5-10%	10-15%	10-15%	5-10%	5-10%	15-20%	15-20%	5-10%	5-10%
Air Products	5-10%	5-10%	10-15%	10-15%	5-10%	5-10%	<5%	5-10%	<5%	5-10%	<5%	<5%
Messer	5-10%	<5%	<5%	<5%	5-10%	10-15%	<5%	5-10%	<5%	<5%	5-10%	5-10%
Øvrige	5-10%	5-10%	10-15%	5-10%	5-10%	10-15%	5-10%	5-10%	15-20%	15-20%	5-10%	5-10%

62. Med hensyn til flaskegas ligger Linde/AGA's fælles markedsandel inden for oxygen i flasker på [70-80]*%. Den næststørste konkurrent inden for oxygen i flasker er Air Products med en markedsandel på 5-10%. Afstanden ned til de øvrige leverandører er på 70%. Linde/AGA's fælles markedsandel inden for nitrogen i flasker ligger på [65-75]*%, den næststørste konkurrent, Air Products, tegner sig for en markedsandel på 10-15%. Afstanden ned til de øvrige leverandører ligger på over 60%. Linde/AGA's fælles markedsandel inden for argon og argonblandinger i flasker ligger på [60-70]*%. Med hensyn til argon og argonblandinger i flasker er de næststørste konkurrenter Air Liquide og Messer med en markedsandel på hver især 10-15%. Afstanden ned til de øvrige konkurrenter er på 50%.

63. Linde/AGA's fælles markedsandel inden for CO₂ i flasker ligger på [75-85]*%. Air Liquide, Air Products og Messer har inden for CO₂ i flasker hver især en markedsandel på 5-10%. Linde/AGA's fælles markedsandel inden for hydrogen i flasker ligger på [55-65]*%. Med hensyn til hydrogen i flasker er den næststørste konkurrent Air Liquide med en markedsandel på 15-20%. Afstanden mellem Linde/AGA og de øvrige leverandører udgør mere end 50%. Linde/AGA's fælles markedsandel inden for acetylen i flasker ligger på [75-85]*%. Med hensyn til acetylen har de næststørste konkurrenter Messer og Air Liquide en markedsandel på hver især 5-10%, mens afstanden mellem Linde/AGA og de øvrige konkurrenter udgør mere end 70%.

64. De øvrige små leverandører af flaskegas er i vidt omfang afhængige af forsyninger fra hovedleverandørerne. Som følge af fusionen nedsættes antallet af hovedleverandører markant, hvorved det bliver betydeligt vanskeligere at foretage konkurrencefremstød. Det kan derfor ikke antages, at Linde/AGA's handlefrihed begrænses af de øvrige små leverandører.

cc) I forbindelse med en række flydende gasser bliver Linde/AGA førende på markedet i Nederlandene; fusionen fører imidlertid ikke til skabelse af dominerende stillinger på disse markeder.

65. På grundlag af de undersøgelser, som Kommissionen har foretaget, fremkommer for flydende gas i Nederlandene nedenstående fordeling af markedsandelene:

Flydende gas	Oxygen	Nitrogen	Argon	Hydrogen	CO ₂

	mængde	værdi	mængde	værdi	mængde	værdi	mængde	værdi	mængde	værdi
Linde	[15-20]*%	[30-35]*%	[20-25]*%	[25-30]*%	[15-20]*%	[15-20]*%	[40-45]*%	[35-40]*%	[5-10]*%	[5-10]*%
AGA	10-15%	10-15%	15-20%	15-20%	20-25%	25-30%	0%	0%	15-20%	20-25%
Linde/AGA	[25-35]*%	[40-50]*%	[35-45]*%	[40-50]*%	[35-45]*%	[40-50]*%	[40-50]*%	[35-45]*%	[20-30]*%	[25-35]*%
Air Liquide	45-50%	20-25%	30-35%	25-30%	25-30%	25-30%	35-40%	35-40%	15-20%	20-25%
Air Products	10-15%	10-15%	10-15%	10-15%	10-15%	10-15%	15-20%	25-30%	<5%	<5%
Praxair	5-10%	5-10%	5-10%	5-10%	5-10%	5-10%	0%	0%	<5%	<5%
Messer	<5%	<5%	<5%	<5%	5-10%	<5%	0%	0%	5-10%	5-10%
Øvrige	<5%	10-15%	<5%	5-10%	<5%	<5%	<5%	<5%	50-55%	35-40%

66. De mængde- og værdimæssigt vigtigste flydende gasser er luftgasserne oxygen, nitrogen og argon. Disse tre gasarter tegner sig såvel mængde- som værdimæssigt for over 80% af de gasser, der sælges i flydende form i Nederlandene. På markederne for luftgasser har Linde/AGA markedsandele på værdimæssigt [40-50]*% inden for flydende oxygen, [40-50]*% inden for flydende nitrogen og [40-50]*% inden for flydende argon. Den næststørste konkurrent er Air Liquide med markedsandele på værdimæssigt 20-25% inden for flydende oxygen, 20-25% inden for flydende nitrogen og 25-30% inden for flydende argon. Den næststørste konkurrent, Air Products, har inden for disse tre flydende gasser markedsandele på værdimæssigt 10-15%. Praxair har inden for flydende luftgasser markedsandele på 5-10%. De mindre leverandører tegner sig med hensyn til flydende oxygen for andele på knap 20%, med hensyn til flydende nitrogen for knap 15% og med hensyn til flydende argon for under 10%. I betragtning af denne fordeling af markedsandelene kan det ikke antages, at Linde/AGA efter fusionen vil opnå en handlefrihed, som virksomhedens konkurrenter ikke længere kan kontrollere.
67. Med hensyn til flydende hydrogen medfører fusionen ingen markedsandelsforøgelser, da AGA ikke er aktiv på dette marked. Med hensyn til CO₂ vil Linde/AGA efter fusionen få markedsandele på værdimæssigt [25-35]*% og dermed ligge på andenpladsen efter den førende virksomhed på markedet, Hydrogas, med en markedsandel på værdimæssigt 35-40%.

Resultat

68. Det kan derfor antages, at fusionen vil skabe dominerende stillinger for Linde/AGA på markederne for flaskegas i Nederlandene.

3. Østrig

aa) Markederne for flydende gas og flaskegas i Østrig er allerede i dag særdeles koncentrerede med i det væsentlige kun tre hovedleverandører.

69. I Østrig er Linde, AGA og Messer hver især aktive på markederne for flydende gas og flaskegas via datterselskaber. Foruden disse tre virksomheder opererer i Østrig desuden også virksomheden SIAD Vertrieb technischer Gase GmbH, et datterselskab af SIAD SpA, Sapio Produzione Idrogeno Ossigeno S.R.L. (Sapio), SOL Spa (SOL) og Sauerstoffwerk Friedrich Gutfroff GmbH.

70. For Østrig fremkommer nedenstående fordeling af produktionsanlæg og fyldeanlæg:

	Linde	AGA	Messer	SIAD
Luftsepareringsanlæg	2	2	2	0
Fyldeanlæg til alle gasarter	3	5	5	1
Fyldeanlæg til CO ₂	4	0	1	0
Acetylenanlæg	2	3	1	0
Hydrogenanlæg	2	1	1	0

71. På grundlag af de undersøgelser, som Kommissionen har foretaget, fremkommer for flydende gas i Østrig nedenstående fordeling af markedsandelene:

Flydende gas	Oxygen		Nitrogen		Argon		Hydrogen		CO ₂	
	mæng.	værdi	mæng.	værdi	mæng.	værdi	mæng.	værdi	mæng.	værdi
Linde	[45-50]*%	[40-45]*%	[45-50]*%	[40-45]*%	[70-75]*%	[55-60]*%	[85-90]*%	[80-85]*%	[25-30]*%	[35-40]*%
AGA	25-30%	35-40%	20-25%	20-25%	15-20%	25-30%	<5%	<5%	20-25%	20-25%
Linde/AGA	[70-80]*%	[75-85]*%	[65-75]*%	[60-70]*%	[85-95]*%	[80-90]*%	[85-95]*%	[80-90]*%	[45-55]*%	[55-65]*%
Messer	10-15%	10-15%	20-25%	25-30%	5-10%	5-10%	<5%	<5%	45-50%	35-40%
Øvrige	5-10%	5-10%	5-10%	5-10%	<5%	<5%	10-15%	15-20%	<5%	<5%

72. På grundlag af de undersøgelser, som Kommissionen har foretaget, fremkommer for flaskegas i Østrig nedenstående fordeling af markedsandelene:

Flaske- gas	Oxygen		Nitrogen		Argon, argon- blandinger		CO ₂		Hydrogen		Acetylen	
	mæ- ng- de	vær- di	mæ- ng- de	vær- di	mæ- ng- de	vær- di	mæ- ng- de	vær- di	mæ- ng- de	vær- di	mæ- ng- de	vær- di
Linde	[20- 25]* %	[25- 30]* %	[20- 25]* %	[15- 20]* %	[30- 35]* %	[25- 30]* %	[40- 45]* %	[40- 45]* %	[0- 5]*% %	[10- 15]* %	[35- 40]* %	[30- 35]* %
AGA	35- 40%	45- 50%	30- 35%	30- 35%	30- 35%	40- 45%	15- 20%	15- 20%	20- 25%	20- 25%	35- 40%	40- 45%
Linde/ AGA	[55- 65]* %	[70- 80]* %	[50- 60]* %	[45- 55]* %	[60- 70]* %	[65- 75]* %	[55- 65]* %	[55- 65]* %	[20- 30]* %	[30- 40]* %	[70- 80]* %	[65- 75]* %
Messer	15- 20%	15- 20%	30- 35%	35- 40%	20- 25%	20- 25%	25- 30%	25- 30%	65- 70%	60- 65%	15- 20%	20- 25%
Øvrige	15- 20%	10- 15%	15- 20%	10- 15%	10- 15%	5- 10%	5- 10%	5- 10%	<5% %	<5% %	<5% %	5- 10%

bb) Med hensyn til flydende gas og flaskegas vil fusionen føre til, at Linde/AGA opnår store fælles markedsandele.

73. Efter fusionen vil Linde/AGA opnå fælles markedsandele inden for flydende oxygen på [75-85]*%, inden for flydende nitrogen på [60-70]*%, inden for flydende argon på [80-90]*%, inden for flydende hydrogen på [80-90]*% og inden for flydende CO₂ på [55-65]*%. Med hensyn til flaskegas opnår Linde/AGA markedsandele inden for oxygen på [70-80]*%, inden for nitrogen på [45-55]*%, inden for argon og blandinger heraf på [65-75]*%, inden for CO₂ på [55-65]* og inden for acetylen på [65-75]*%. Afstanden mellem Linde/AGA og den eneste hovedkonkurrent, der er tilbage, Messer, udgør med hensyn til flydende oxygen over [...]%, med hensyn til flydende nitrogen knap [...]%, med hensyn til flydende argon og flydende hydrogen over [...]%, samt med hensyn til flydende CO₂ [...]%. I forbindelse med flaskegas udgør afstanden mellem Linde/AGA og de øvrige konkurrenter med hensyn til oxygen, argon og acetylen [...]%, CO₂ [...]%, og nitrogen [...]%. Kun i forbindelse med hydrogen i flasker er Messer fortsat den førende virksomhed på markedet, mens Linde/AGA's markedsandele udgør [30-40]*%.

Resultat

74. Det kan derfor antages, at fusionen vil skabe dominerende stillinger for Linde/AGA på markederne for flydende gas samt på markederne for flaskegas i Østrig.

4. Finland, Sverige, Norge og Island

aa) Markederne for flydende gas og flaskegas i Finland, Sverige, Norge og Island er kendetegnet ved en stor koncentration.

75. På markederne for flydende gas og flaskegas i Finland er AGA og Air Liquide de to væsentlige leverandører. Foruden disse to virksomheder er også virksomheden Oy Woikoski AB aktiv som leverandør af flydende hydrogen og som mindre leverandør af flaskegas samt Messer i begrænset omfang.
76. På markederne for flydende gas og flaskegas i Sverige er AGA og Air Liquide de to væsentlige leverandører. Foruden disse to virksomheder er også virksomheden Hydrogas aktiv som leverandør af kuldioxid og Hydrogas-Messer AB, et joint venture-selskab mellem Messer og Hydrogas.
77. På markederne for flydende gas og flaskegas i Norge er AGA og Hydrogas de væsentlige leverandører. I Island er AGA den eneste leverandør af industrigasser.

bb) På en række markeder udgør AGA's markedsandele langt over 50%.

78. På grundlag af de undersøgelser, som Kommissionen har foretaget, fremkommer for flydende gas og flaskegas i Finland nedenstående fordeling af markedsandelene:

Flydende gas	AGA		Air Liquide		Øvrige	
	mængde	værdi	mængde	værdi	mængde	værdi
Oxygen	50-55%	50-55%	45-50%	45-50%		
Nitrogen	70-75%	65-70%	25-30%	30-35%		
Argon	25-30%	30-35%	70-75%	65-70%		
Hydrogen	45-50%	45-50%	<5%	<5%	50-55%	50-55%
CO ₂	65-70%	65-70%	30-35%	30-35%		
Flaskegas						
Oxygen	80-85%	75-80%			15-20%	20-25%
Nitrogen	65-70%	75-80%			30-35%	20-25%
Argon/argonblandinger	75-80%	75-80%			20-25%	20-25%
CO ₂	80-85%	80-85%			15-20%	15-20%
Hydrogen	75-80%	65-70%			20-25%	30-35%
Acetylen	65-70%	60-65%			30-35%	35-40%

79. På grundlag af de undersøgelser, som Kommissionen har foretaget, fremkommer for flydende gas og flaskegas i Sverige nedenstående fordeling af markedsandelene:

Flydende gas	AGA		Air Liquide		Øvrige	
	mængde	værdi	mængde	værdi	mængde	værdi
Oxygen	80-85%	75-80%	15-20%	24%		
Nitrogen	65-70%	65-70%	30-35%	32%		
Argon	65-70%	70-75%	30-35%	28%		
Hydrogen	<5%	<5%	95-100%	95-100%		
CO ₂	40-45%	60-65%	10-15%	10-15%	45-50%	20-25%
Flaskegas						
Oxygen	65-70%	75-80%	30-35%	20-25%		
Nitrogen	60-65%	60-65%	35-40%	35-40%		
Argon/argonblandinger	70-75%	70-75%	25-30%	25-30%		
CO ₂	60-65%	65-70%	35-40%	30-35%		
Hydrogen	85-90%	90-95%	10-15%	5-10%		
Acetylen	75-80%	80-85%	20-25%	15-20%		

80. På grundlag af de undersøgelser, som Kommissionen har foretaget, fremkommer for flydende gas og flaskegas i Norge nedenstående fordeling af markedsandelene:

Flydende gas	AGA		Hydrogas	
	mængde	værdi	mængde	værdi
Oxygen	60-65%	60-65%	35-40%	30-35%
Nitrogen	65-70%	60-65%	30-35%	30-35%
Argon	25-30%	30-35%	70-75%	65-70%
Hydrogen	<5%	<5%	<5%	<5%
CO ₂	15-20%	15-20%	80-85%	80-85%
Flaskegas				

Oxygen	65-70%	85-90%	30-35%	10-15%
Nitrogen	50-55%	65-70%	45-50%	30-35%
Argon/argonblandinger	95-100%	95-100%	<5%	<5%
CO ₂	50-55%	35-40%	45-50%	60-65%
Hydrogen	95-100%	95-100%	<5%	<5%
Acetylen	65-70%	65-70%	30-35%	30-35%

81. På markederne for flydende gas og flaskegas i Island er AGA den eneste leverandør.

bb) Fusionen vil ikke styrke AGA's dominerende stillinger på en række markeder for flydende gas og flaskegas i Finland, Sverige, Norge og Island.

82. Den planlagte fusion kunne styrke AGA's dominerende stillinger på de skandinaviske markeder, hvis Linde kunne betragtes som en væsentlig potentiel konkurrent med hensyn til adgang til de skandinaviske markeder. På grundlag af den anmeldende parts oplysninger i bemærkningerne til klagepunkterne og ved høringen er Kommissionen imidlertid nået til den konklusion, at dette ikke er tilfældet.

83. Linde opererer ganske vist på markederne for flydende gas og flaskegas til industriel brug i følgende EF-medlemsstater: Tyskland, Frankrig, Det Forenede Kongerige, Italien, Spanien, Nederlandene, Belgien, Østrig, Portugal og Grækenland. Dette begrundes imidlertid ikke alene den antagelse, at Linde derfor også kan betragtes som en væsentlig potentiel konkurrent med hensyn til adgang til de skandinaviske markeder.

84. En adgang til markedet kræver betydelige investeringer. Linde har i anmeldelsen anført nedenstående overslag over de samlede omkostninger:

Fase I

Leje af areal på 4000 m ² til åbning af et flaskelager	15 000 DEM pr. måned
Containere og administrationsbygning	40 000 DEM
Lagerhal og overdækning af oplagringsarealer	40 000 DEM
5 000 flasker, paller, bundter	1 350 000 DEM
Gaffeltruck, hejseværk	100 000 DEM
Transportkøretøjer	250 000 DEM
Samlede investeringer	ca. 1 180 000 DEM
Månedlige omkostninger inkl. personale	ca. 100 000 DEM

Fase II

Udgifter til grund (køb) 5 000 m ²	1 500 000 DEM
Omkostninger til fyldeanlæg, tanke osv.	2 500 000 DEM
I alt:	ca. 4-5 mio. DEM

Fase III

1 luftsepareringsanlæg	40 mio. DEM
5 fyldeanlæg	25 mio. DEM
Flaskebeholdning 110 000, diverse tanke	30 mio. DEM
Køretøjer, tankvogne	15 mio. DEM
Bundter, paller, bygninger	10 mio. DEM
I alt:	120 mio. DEM

85. De samlede investeringer, der anslås til markedsadgangen i fase III, er de investeringer, som Linde har anvendt i forbindelse med sin indtræden på gasmarkederne i Italien. [...] Derudover har Linde med hensyn til sine aktiviteter i Frankrig i perioden 1989-1998 anført i anmeldelsen, at der i Frankrig i [...] år blev opnået negative resultater, men var behov for samlede investeringer på [...] mio. DEM. I betragtning af de store investeringer og de underskud, der må påregnes i en lang periode, og som er nødvendige for at kunne etablere sig i en anden medlemsstat, skal muligheden for og gennemførligheden af en markedsadgang ud fra en udbyders synspunkt vurderes på grundlag af forholdene på det pågældende marked. I den henseende er navnlig markedets størrelse og den allerede eksisterende koncentrationsgrad af betydning.
86. Frankrig er efter Tyskland det vigtigste marked for industrigasser i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde. Italien ligger efter Storbritannien på fjerdepladsen. Det svenske gasmarked, der er det største i Skandinavien, har derimod et markedsvolumen for alle industrigasser, som udgør 14% af det tyske gasmarked. Gasmarkederne i Finland og Norge er mindre end det østrigske, hvis markedsvolumen udgør 10% af det tyske marked. I 1998 udgjorde markedsvolumenet i Sverige i forbindelse med flydende gas og flaskegas i alt 160 mio. EUR, i Finland knap 62 mio. EUR og i Norge 65 mio. EUR. I lyset af sådanne begrænsede markedsvolumener kan det næppe forventes, at Linde vil afholde investeringsomkostninger i den ovennævnte størrelsesorden og samtidig acceptere en lang underskudsgivende startfase.
87. Derudover er markederne for fremstilling af industrigasser allerede særdeles koncentrerede i Finland, Sverige og Norge med i det væsentlige kun to hovedleverandører og i Island med kun en enkelt leverandør. I denne forbindelse skal det desuden tages i betragtning, at en af de to hovedleverandører, AGA, er dominerende på en række markeder for flydende gas og flaskegas i Finland, Sverige, Norge og Island. Den anden hovedleverandør i Finland og Sverige er Air Liquide, den førende virksomhed på europæisk og globalt plan inden for fremstilling og salg af industrigasser.
88. I betragtning af den minimale størrelse af markederne for flydende gas og flaskegas i Skandinavien og de betydelige hindringer for adgangen til markedet er Kommissionen af den opfattelse, at Linde ikke kan betragtes som en væsentlig potentiel konkurrent med hensyn til adgang til de skandinaviske markeder.

Resultat

89. Det kan antages, at fusionen ikke vil styrke AGA's dominerende stillinger på markederne for flydende gas og flaskegas i Finland, Sverige, Norge og Island.

V. TILSAGN FRA DEN ANMELDENDE PART

1. Tilsagn

90. For at imødekomme Kommissionens indsigelser mod den planlagte fusion har Linde afgivet følgende tilsagn:
91. Linde forpligter sig til i Nederlandene at afhænde AGA Gas BV's flaskegasaktiviteter inden for industrigasser (nitrogen, oxygen, argon, CO₂ og acetylen). Tilsagnet om afhændelse omfatter fyldeanlægget til industrigasser i Amsterdam, det tilhørende personale (ca. [...]*) arbejdstagere), de eksisterende kontrakter med kunder, leverandører, speditører, kundelisten og de tilhørende gasflasker (ca. [...]*) ("salgsobjekt Nederlandene"). Tilsagnet om afhændelse omfatter ikke specialgasser, herunder Mison®, og gasser til medicinske formål.
92. Linde forpligter sig til i Østrig at afhænde alle de gasaktiviteter, som AGA - via sit datterselskab AGA GmbH – driver i Østrig. Tilsagnet om afhændelse omfatter alle luftsepareringsanlæg med de eksisterende on site-forsyningsaftaler, alle tilhørende kondensatorer, fyldeanlæg og acetylenanlæg, det tilhørende personale (ca. [...]*) arbejdstagere), eksisterende kontrakter med kunder og leverandører, kundelisten og de tanke, der er installeret hos kunder, de tilhørende tankvogne og øvrige transportkøretøjer og de tilhørende gasflasker (ca. [...]*) ("salgsobjekt Østrig"). Afhændelsen omfatter ikke det tomme selskab med firmanavnet samt de kapitalinteresser, som AGA GmbH har uden for Østrig.

2. Vurdering af de afgivne tilsagn

Nederlandene

93. På grundlag af det foreslåede tilsagn tilbydes konkurrenter at erhverve AGA's aktiviteter inden for flaskegas i Nederlandene. Gennem afhændelsen sikres det, at Lindes stilling på markederne for flaskegas ikke styrkes. Efter gennemførelsen af afhændelsen vil køberen befinde sig i samme situation, som AGA var i. Dermed er det sikret, at der også efter fusionen vil være en anden større leverandør på markederne for flaskegas i Nederlandene. Kommissionen er derfor af den opfattelse, at det foreslåede tilsagn kan forhindre, at der skabes dominerende stillinger på markederne for flaskegas i Nederlandene.

Østrig

94. På grundlag af det foreslåede tilsagn tilbydes konkurrenter at erhverve alle AGA's gasaktiviteter i Østrig. Gennem afhændelsen sikres det, at Lindes stilling på markederne for flydende gas og flaskegas ikke styrkes. Samtidig sikres det, at der fortsat vil være tre hovedleverandører i Østrig. Afhændelsen af de to luftsepareringsanlæg og kondensatorerne er nødvendig, for at køberen med hensyn til såvel flydende luftgasser som luftgasser i flasker befinder sig i samme konkurrencesituation, som AGA var i. En begrænsning af tilsagnet til flaskegasserne oxygen, nitrogen, argon, CO₂ og acetylen, uden hydrogen i flasker, er ikke blevet foreslået af Linde. Det vil imidlertid også rent faktisk være vanskeligt at gennemføre en sådan begrænsning, da alle flaskegasser som regel påfyldes på samme tid. Kommissionen er derfor af den opfattelse, at det foreslåede

tilsagn kan forhindre og også er nødvendigt for at forhindre, at der skabes dominerende stillinger på markederne for flydende gas og flaskegas i Østrig.

VI. KONKLUSION

95. Af ovennævnte grunde kan det, forudsat at den anmeldende part overholder de tilsagn, der er afgivet, antages, at den planlagte fusion ikke vil skabe eller styrke dominerende stillinger, som vil hæmme en effektiv konkurrence i en betydelige del af fællesmarkedet. Fusionen er derfor på denne betingelse forenelig med fællesmarkedet og EØS-aftalen i henhold til fusionsforordningens artikel 8, stk. 2, og EØS-aftalens artikel 57.

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den anmeldte fusion, hvorved Linde Aktiengesellschaft erhverver enekontrollen med hele AGA AB's aktiekapital, er forenelig med fællesmarkedet og EØS-aftalen, forudsat at den anmeldende part overholder de tilsagn, der er afgivet, og som er anført i bilaget til denne beslutning.

Artikel 2

Denne beslutning er rettet til:

LINDE AG
Abraham-Lincoln-Straße 21
D-65189 Wiesbaden

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Kommissionens vegne

BILAG I

Den fulde engelske tekst til de i artikel 1 nævnte tilsagn kan ses på Kommissionens netsted:

http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html.